

ПРИКЛАДИ ІНДЕКСУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ ЗА УДК У НАЦІОНАЛЬНІЙ БІБЛІОТЕЦІ УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

З часу практичного переходу України на Універсальну десяткову класифікацію (УДК) можна стверджувати, що в роботі систематизаторів залишилося немало проблемних питань, труднощів щодо відображення в УДК змісту того чи іншого документа. Це спричинено відсутністю окремих понять і тем у таблицях УДК у вигляді прямого індексу, розмежуванням між науками та їх частинами у виборі одного класифікаційного рішення з кількох можливих, нерівномірністю наповнення класів УДК.

У другому номері журналу «Бібліотечна планета» за 2020 р. ми вже ділилися практичним досвідом індексування документів з бібліотекознавства за класифікаційною системою УДК у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого. Пропонована нині стаття присвячена побудові індексів у документах з різних галузей знань.

Індексування документів здійснюється на підставі чинних стандартів: ДСТУ 6096:2009 «Універсальна десяткова класифікація. Структура, правила ведення та індексування»; ДСТУ 4861:2007 «Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості»; ДСТУ ГОСТ 7.59:2003 «Індексування документів. Загальні вимоги до систематизації та предметизації».

Процес визначення індексів досить складний. Він передбачає наявність у працівників відповідних знань та навичок, належного фахового рівня, здатності подавати власні напрацювання, вичерпно розкриваючи зміст документа. Досвід комбінування індексів набувається фактично кожного дня і вимагає неабияких зусиль. Основними вимогами практичного індексування за УДК є дотримання відповідності змісту вибраної рубрики УДК темі документа, послідовність процесів та операцій, а саме: ознайомлення зі змістом документа, встановлення його теми, відбір відповідних термінів, формування класифікаційного індексу, його редагування. У своїй роботі працівники керуються методичними рекомендаціями, роз'яснювальними матеріалами, розміщеними на вебсайті Книжкової палати України, в наукових, фахових виданнях, а також власними напрацюваннями.

Якщо можливості УДК не дають змоги побудувати індекс для точного відображення змісту документа і в методичних рішеннях, змінах та доповненнях до УДК Книжкової палати України їх теж немає, систематизатори створюють комбіновані індекси саме для понять з відсутніми прямими індексами та наповнюють ними елек-

тронну робочу картотеку складних і складених індексів. Набутий практичний досвід забезпечує одноманітність підходів до створення індексів ідентичних чи подібних за змістом документів.

Пропонуємо приклади створених комбінованих індексів з електронної робочої картотеки для понять, які не знайшли відображення у таблицях УДК.

<p>021.4:025.17]:659.4-028.23 655.55-028.23 021.4 Додаткові види обслуговування. Спеціальні функції 025.17 Робота зі спеціальними матеріалами, фондами 659.4 Служба зовнішньої інформації та реклами. Паблік рилейшнз ✓ 028.23 Теле- . Відео- . 655.55 Інформація про видання. Сприяння продажу, реклама. Рекламування книг ✓</p>	<p>Буктрейлер (Пропаганда книг – відеореклама) в бібліотеках Буктрейлер : новітня реклама книги : метод. поради / Львів. обл. універс. наук. б-ка, [Львів. регіон. тренінг. центр ; уклад.: С. Дмитрів, О. Шматько ; ред. І. Лешнівська]. – Львів : ЛОУНБ, 2014. – 23 с. : іл. – (Секрети бібліотечної майстерності ; вип. 11).</p>
<p>025.171+069.51+930.253](100): [094.4:821.161.2-13Котляревський І.П.09"18":001.89 025.171 Рукописи. Архівні матеріали. Раритети (рукописні фонди) 069.51 Музейні експонати 930.253 Архівні фонди та їх зміст (100) Весь світ 094.4 Першодруки 821.161.2-13 Українська епічна поезія 001.89 Організація наукової та науково-дослідної роботи</p>	<p>Перше видання «Енеїди» (1798) І. П. Котляревського у бібліотеках, музеях, архівах світу: історико-книгознавче дослідження Ільницька, Луїза Іванівна. Перше видання «Енеїди» І. П. Котляревського у бібліотеках, музеях, архівах світу : іст.-книгознав. дослідж. / Луїза Ільницька ; [відп. ред. Л. В. Сніцарчук] ; НАН України, Львів. нац. наук. б-ка ім. В. Стефаника. – Львів : [б. в.], 2020. – 249 с. : іл. – Імен. покажч.: с. 229–244. – Бібліогр. у підрядк. прим.</p>
<p>159.96:[615.214:615.322] 398.47(=822.245):259.43 159.96 Особливі психічні стани та дослідження 615.214 Психотропні засоби 615.322 Рослинні речовини 398.47 Відьми. Чаклунство. Ворожіння (=822.245) Якуї (які) 259.43 Шаманство</p>	<p>Шаманство індіанців Які Кастанеда, Карлос. Вчення дона Хуана: шлях знання індіанців які / Карлос Кастанеда ; пер. з англ. Анни-Марії Кравець. – Львів : Terra incognita, 2019. – 236, [3] с.</p>
<p>316.485.26:316.776]:004.7 316.485.26 Насильницькі засоби. Терор. Війна 316.776 Обмін інформацією 004.7 Комп'ютерні мережі</p>	<p>Інформаційні війни Курбан, Олександр Васильович. Інформаційні війни у соціальних он-лайн мережах / Курбан О.В. ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. – 392 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 357–389.</p>
<p>32:[316.344.2:316.662.5 32 Політика 316.344.2 Соціальна диференціація відповідно до економічних чинників (зайнятість, прибуток, економічний статус) 316.662.5 Невизначеність</p>	<p>Політична прекарність Шуліка, Андрій Андрійович. Політична прекарність в сучасному політичному процесі / А. А. Шуліка ; М-во освіти і науки України, Дніпров. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Дніпро ; Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2019. – 347 с. – Бібліогр.: с. 306–347.</p>
<p>332.14:911.373 332.14 Регіональна, територіальна економічна політика, планування та прогнозування 911.373 Сільські поселення (їхнє дослідження та географія)</p>	<p>Руралістика Павлов, Александр Иванович. Руралістика: теорія, методологія, научні направлення / А. И. Павлов ; М-во образования и науки Украины, Одес. нац. акад. пищевых технологий. – Одесса : Астропринт, 2018. – 404 с. : табл. – Бібліогр.: с. 368–404.</p>

